

Riktlinjer för arvoden och ersättningar i Bergslagens överförmyndarnämnd

Sveriges Kommuner och Regioners rekommendationer för arvoden, cirkulär 22:31, ligger till grund för Bergslagens överförmyndarnämnds riktlinjer för arvoden.

För god man till ensamkommande barn gäller endast vad som anges under rubriken ”Arvode för god man till ensamkommande barn (Lag 2005:429)”.

Rätt till arvode:

Den som utses som ställföreträdare (förordnad förmyndare, god man, förvaltare eller tillfällig vårdnadshavare) har rätt till ett skäligt arvode för sitt uppdrag och rätt till ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. (12 kap.16§ FB sam 6 kap. 10f§ FB.)

Det är Överförmyndarnämnden som ensamt beslutar om skäligt arvode och ersättning till ställföreträdaren enligt ovanstående lagstiftning samt riktlinjer från SKR. Om det finns särskilda skäl kan Överförmyndarnämnden besluta om sänkt eller höjt arvode. Huvudmannen eller Ställföreträdaren kan överklaga beslutet om arvode. Besvärshänvisning (hur man överklagar) finns angivet på beslutet.

Att vara ställföreträdare är till stor del ett ideellt uppdrag med rätt till visst arvode. Ställföreträdaren är inte anställd av kommunen utan det utför sitt uppdrag för huvudmannen.

Vem står för arvodet:

Huvudregeln är att huvudmannen står för arvodet efter skatt och ersättning till ställföreträdaren enligt Föräldrabalken 1949:831. Skatt och arbetsgivaravgift betalas in till Skatteverket.

Kommunen står för arvodet och ersättning samt skatt och avgifter om huvudmannens tillgångar är mindre än 2 prisbasbelopp vid årets slut eller uppdragets slut eller om de arvodesgrundande inkomsterna det aktuella året understiger 2,65 prisbasbelopp. (FB 12 kap §16).

Möjligheten att frånga grundprincipen vem som ska betala arvode finns om det föreligger särskilda skäl. I förarbetena till FB 12 kap §16 anges som exempel på särskilda skäl t ex om den enskilde har höga vårdkostnader, dubbel bosättning eller kapitalet bundet i tex fastighet.

Dödsbo:

När en huvudman avlider och ska stå för arvodet till ställföreträdaren är det dödsboet som är ansvarigt och skyldigt att betala arvodet till ställföreträdaren. Ställföreträdaren lämnar kopia på arvodesbeslutet till dödsboet. Om det efter att begravningskostnaderna är betalda finns mindre än ett prisbasbelopp kvar i boet kan ställföreträdaren vända sig till Överförmyndarnämnden för ändring av arvodesbeslutet så att kommunen står för kostnaden. För att detta ska ske krävs att arvodesbesluten lämnas åter samt kopia på dödsboanmälan eller registrerad bouppteckning.

Förvalta egendom, % av prisbasbelopp (PBB)

Ställföreträdaren ska förvalta huvudmannens tillgångar på bästa sätt för denne såsom att betala räkningar, göra omplacering med mera. Tillgångarna ska i skälig omfattning användas för huvudmannens uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. De tillgångar som därutöver finns ska enligt huvudregeln placeras tryggt och ge en skälig avkastning (12 kap.4 § FB).

<p>Kategori 1: Huvudmannen har ett person-/transaktionskonto, ev. också ett sparkonto med ett mindre belopp. Denne förvaltar delvis själv sina tillgångar. Om medel lämnats till personal i huvudmannens boende eller annan aktör, ska ställföreträdaren regelbundet – en gång per månad är lämpligt – kontrollera redovisning som ska föras hos mottagaren (boende med flera). Ställföreträdaren ansöker om bidrag och ersättningar etc.</p>	10 - 15%
<p>Kategori 2: Ställföreträdaren förvaltar huvudmannens samtliga tillgångar. Det kan komma att krävas en mer aktiv förvaltning av ställföreträdaren såsom omplaceringar och andra löpande åtgärder under året. Förutom vad som angetts under kategori 1 betalar t.ex. ställföreträdaren ut fickpengar ett par gånger i månaden och har oftare kontakt med myndigheter (t.ex. om skuldsanering) och banker eller andra finansrörelser. Kan förekomma finansiella åtgärder i ett oskiftat dödsbo eller näringsverksamhet av mer periodisk karaktär.</p>	10 - 30%
<p>Kategori 3: Förutom under kategori 1 och 2 upptagna uppgifter ansvarar ställföreträdaren för t.ex. skötsel av huvudmannens fastighet med där tillhörande förvaltningsuppgifter (inkassering av hyra, betalning av utgifter, förhandlingar m.m.), övervakning av affärsrörelse eller betydande näringsverksamhet, upprättande av en omfattande deklaration och komplicerad årsredovisning till överförmyndaren.</p>	30% -

Bevaka rätt, % av prisbasbelopp (PBB)

Att bevaka rätt ingår normalt i ställföreträdarens uppdrag att förvalta sin huvudmans egendom och/eller sörja för hans/hennes person varmed detta arvoderas inom ramen för dessa delar i ett ställföreträdarskap.

Men det kan uppstå speciella händelser utöver de normalt förekommande, till exempel att huvudmannen blir delägare i ett dödsbo eller att dennes fastighet ska säljas. Ställföreträdaren ska noggrant beskriva de uppgifter som utförts och ange tidsåtgången. Arvodet för timmar yrkas i redogörelsen för uppdraget. Ställföreträdaren kan ansöka extra ersättning om max 30 timmar per år.

Kategori 1: T. ex bostadsavveckling med hjälp av mäklare, boutredning och arvskifte, kontakter med fordringsägare. Kan också avse större insatser kopplat till assistansersättning, skuldsanering eller andra insatser för huvudmannen.	200 kr/tim
Kategori 2: T. ex mer kvalificerat arbete vid boutredning och arvskifte, överklagan/process kring personlig assistans eller andra välfärdsförmåner där insatsen är av kvalificerad art och av större juridisk karaktär.	300 kr/tim
Kategori 3: T. ex medverkan vid domstolsförhandlingar, förlikningsavtal och annat renodlat kvalificerat juridiskt arbete.	500 kr/tim

Bevaka rätt, arvode till god man enligt 11 kap. 1–3 §§ FB

En god man som förordnas av överförmyndaren enligt någon av bestämmelserna i 11 kap. 1–3 §§ FB har rätt till ett skäligt arvode. Uppdraget är tillfälligt och arvoderingen sker enligt ovan nämnda kategorier under rubriken ”Bevaka rätt”.

Bevaka rätt – fast arvode

Faderskapspresumtion	Arvode: 1000 kronor
Bevaka rätt i dödsbo för bortavarande, år 1	Arvode: 1500 kronor
Bevaka rätt i dödsbo för bortavarande, år 2 - 5	Arvode: 1000 kronor

Sörja för person, % av prisbasbelopp (PBB)

Med att sörja för person menas att ställföreträdaren ska *se till att* huvudmannen får den hjälp och det bistånd han/hon behöver och har rätt till. Ställföreträdaren ska inte utföra de uppgifter som till exempel åligger socialtjänsten (prop. 1979/80:1 Om socialtjänsten s. 227 f. och SOU 2004:112 s. 461) eller andra aktörer. I uppdraget ingår inte att själv utföra praktiska uppgifter såsom tex att städa hos huvudmannen, följa med på läkarbesök eller själv utföra en flytt av den enskildes bohag. Om denne ändå åtar sig sådana uppgifter kan han/hon inte räkna med att få ersättning för detta.

Kategori 1: Ett besök per månad eller annat utifrån vad som behövs för att fullgöra uppdraget, kontakt per telefon eller genom annan teknik med huvudmannen och/eller boendet, ajourhållning om den personliga situationen. Antalet besök hos huvudmannen bör inte vara för få, i det enskilda fallet, då det i vissa fall endast genom ett personligt besök kan klarläggas om insatser sköts korrekt och om det finns behov av andra åtgärder.	10–15 %
Kategori 2: Kontakt med huvudmannen flera gånger per månad genom personliga besök och flera telefonsamtal eller annat medium varje månad med huvudmannen, anhöriga, boendet, kontaktpersoner, personliga assistenter, andra stödpersoner och myndigheter. Allt utifrån vad som behövs för att fullgöra uppdraget.	10 – 30 %
Kategori 3: Stora insatser och stort personligt engagemang av ställföreträdaren för att kvalitativt samordna och säkra upp de resurser som krävs för att huvudmannens behov av omsorg ska kunna tillgodoses och ställföreträdaren ska kunna förstå behoven vilka kan variera över tid. Detta sker exempelvis genom flera besök i veckan hos huvudmannen eller andra kontakter, många och omfattande kontakter med boendet, utförare av insatser, anhöriga och myndigheter.	30 % -

Övriga ersättningar

God man upprättar redovisning i stället för ordinarie ställföreträdaren	
Redovisningstiden är upp till 6 månader	1 000 kr
Redovisningstiden är 6-12 månader	2 000 kr

Extra ersättning till ställföreträdare för nya uppdrag <i>Fast belopp vid start av ett nytt uppdrag som god man/ förvaltare då det krävs extra insatser</i>	
Uppstartsarvode gäller alla ställföreträdare som åtar sig nytt eller pågående uppdrag.	1 000 kronor
Extraordinära insatser under första året	2 000 kronor

Kostnadsersättning	
Kostnader för kortare resor, telefon, porto med mera	Max 2 % av PBB
Bilersättning	Enligt Skatteverkets regler för skattefri bilersättning

Föräldrar som förmyndare, 12 kap. 17 § FB	
Föräldrar som förmyndare har rätt till arvode och ersättning för utgifter med anledning av förvaltningen av den omyndiges egendom <i>endast</i> om det finns särskilda skäl. Kommunen blir aldrig betalningsansvarig i dessa ärenden. Antingen betalas ersättningen med den omyndiges medel eller, om det gäller dödsboförvaltning, med dödsboets tillgångar.	

Arvode för särskilt förordnad förmyndare och medförmyndare enligt 10 kap. 3–8 § FB	
Särskilt förordnad förmyndare och medförmyndare enligt 10 kap. 3–8 § FB	10 % av PBB

Arvode för god man till ensamkommande barn (Lag 2005:429)

God man till och med 30 dagar efter PUT (Permanent uppehållstillstånd) - Om uppdraget är 15 dagar eller kortare tid efter PUT, utgår halvt arvode, det vill säga 2,5 %	5% av gällande PBB per månad
God man 30 dagar efter PUT (barnet är utskrivet till kommunen)	1 000 kronor per månad
Heldagsresor eller möten dit god man är kallad och som tar en hel dag. Hel dag utgörs av minst sju timmar.	1 500 kronor
Extra arvode för god man till och med 30 dagar efter PUT utges i undantagsfall när uppdraget blir betydligt mer omfattande än vad som kan förutses. Extra arvode skall diskuteras med handläggare på överförmyndarförvaltningen för godkännande innan extra insats utöver ordinarie genomförs.	
Extra arvode för god man 30 dagar efter PUT utges i undantagsfall när uppdraget blir betydligt mer omfattande än vad som kan förutses. Extra arvode skall diskuteras med respektive medlemskommuns individ- och familjeomsorg för godkännande innan extra insats utöver ordinarie genomförs.	